

SUBSTANTIVUL

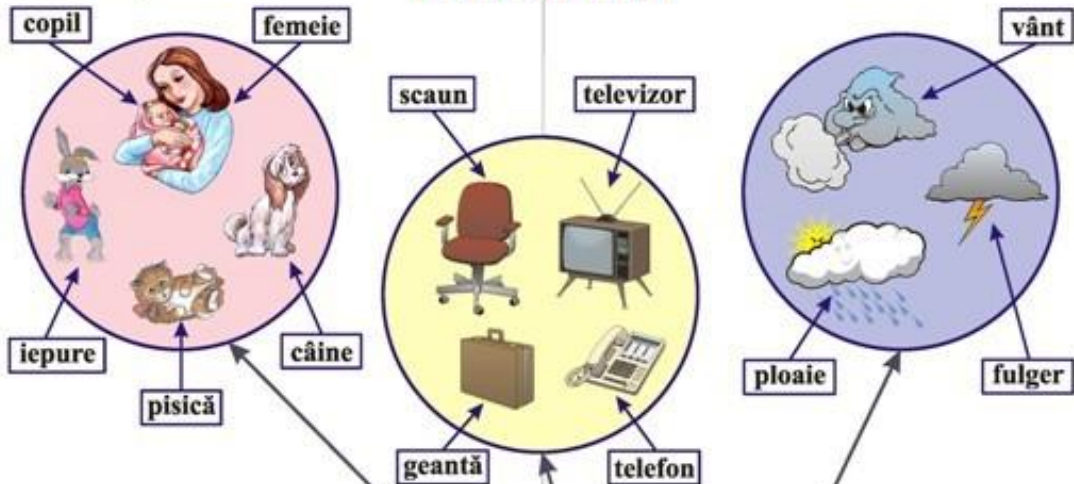

Clasa a III- a
Școala Gimnazială Racovița
Prof. înv. primar FOGOROȘ
CRISTINA-GABRIELA

Definiție:

- ▶ ***Substantivul*** este partea de vorbire care arată:
 - ▶ ființe;
 - ▶ lucruri;
 - ▶ fenomene ale naturii;
 - ▶ plante;
 - ▶ stări sufletești;
 - ▶ grade de rudenie
 - ▶ zilele săptămânii, lunile anului, anotimpurile;
 - ▶ denumiri geografice, corpuri cerești, punctele cardinale;
 - ▶ meserii;
 - ▶ părțile corpului omenesc;
 - ▶ substanțe/ materiale;

Substantivul

Cuvintele care denumesc **ființe**, **lucruri**, **fenomene ale naturii**,
adică obiecte, sunt **substantive**.

Exemple de
substantive
care
arată:

- ▶ **Ființe:** copil, bărbat, câine, panteră, păianjen, delfin, cocostârc;
- ▶ **Lucruri:** bancă stilou, ceas, piatră, pantof, linguriță, mixer, tren, automobil, schiuri, casă;
- ▶ **Fenomene ale naturii:** grindină, zăpadă, ceață, uragan, tsunami, inundație;
- ▶ **Plante:** iarbă, floarea- soarelui, stejar, palmier, grâu, alge, fasole;
- ▶ **Stări/ calități sufletești:** tristețe, bucurie, mâhnire, durere, bunătate, răutate, dărnicie;
- ▶ **Relații/ legături între persoane:** prietenie, ajutorare, dușmănie, invidie, gelozie;
- ▶ **Grade de rudenie:** frate, soră, bunică, unchi, cuscru, socru, ginere, naș, fin;
- ▶ **Zilele săptămânii:** luni, miercuri, vineri, sâmbătă;

Exemple de
substantive

care
arată:

- ▶ **Lunile anului** : iunie, septembrie, decembrie, februarie, mai;
- ▶ **Anotimpurile**: primăvară, toamnă, vară;
- ▶ **Denumiri geografice**: izvor, baltă, râu, fluviu, ocean, sat, oraș, județ, țară, continent;
- ▶ **Corpuri cerești**: planetă, soare, meteorit, satelit, Soare, Terra, Jupiter;
- ▶ **Punctele cardinale**: nord, sud, mieznoapte, vest, răsărit, apus;
- ▶ **Meserii**: dascăl, instalator, polițist, pilot, scriitor;
- ▶ **Părți/ organe ale corpului omenesc**: cap, deget, gât, cot, picior, inimă, plămâni, creier;
- ▶ **Substanțe/ materii**: apă, aer, clor, cărbuni, petrol, minereuri;
- ▶ **Sporturi**: fotbal, handbal, rugby, volei, polo

SUBSTANTIVUL

Substantivul este partea de vorbire care denumește *ființe, lucruri, fenomene ale naturii.*

Felul substantivului

Substantive comune

Substantivele care arată ființe, lucruri, fenomene ale naturii, adică obiecte de același fel, sunt **substantive comune**.

Substantive proprii

Substantivele care arată **nume** de ființe, lucruri sau fenomene ale naturii, adică anumite obiecte, sunt **substantive proprii**.

Felul substantivelor:

După felul lor substantivele se împart în două categorii:

- **1. Substantive comune**, care arată ființe, lucruri, fenomene ale naturii de același fel.

- **Exemplu:** copil, automobil, carte, planetă, sat, județ, scriitor.
- Substantivele comune se scriu cu literă mică în interiorul propoziției. Dacă se află la începutul propoziției, acestea se scriu cu majusculă.

- **Exemplu:**
Îmi plac **copiii** ascultători.
Copiii au nevoie de supraveghere în curtea școlii.

Felul substantivelor:

După felul lor substantivele se împart în două categorii:

□ **2. Substantive proprii**, care arată anumite ființe, anumite lucruri, anumite fenomene ale naturii, spre a le deosebi de celelalte de același fel.

□ **Exemplu:**

Mihai, Ioana, Logan, Audi, Terra, Dobrești, Corbu, Constanța, Pitești, „Aminitiri din copilărie”, Mihai Eminescu, România, Austria, Europa, Marea Neagră, Oceanul Atlantic.

□ Substantivele proprii se scriu cu literă mare indiferent de locul lor în propoziție.

□ **Exemplu:**

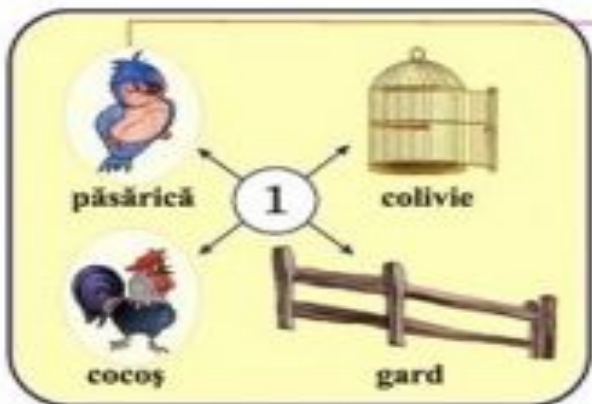
*Mulți exploratori au pornit din **Europa**.*

*Aștept microbuzul spre **Săcele**.*

*În curând va sosi din fabrică noua **Dacia Logan** a părinților.*

Numărul substantivului

Singular

Când substantivul arată un **singur** lucru (*colivie, gard*), o **singură** ființă (*cocoș, păsărică*) sau un **singur** fenomen al naturii (*fulger*), adică un **singur** obiect, spunem că acesta este la **numărul singular**.

Plural

Când substantivul arată **mai multe** lucruri (*colivii, garduri*), **mai multe** ființe (*cocoși, păsărele*) sau **mai multe** fenomene ale naturii (*fulgere*), adică **mai multe** obiecte, spunem că acesta este la **numărul plural**.

Numărul substantivelor:

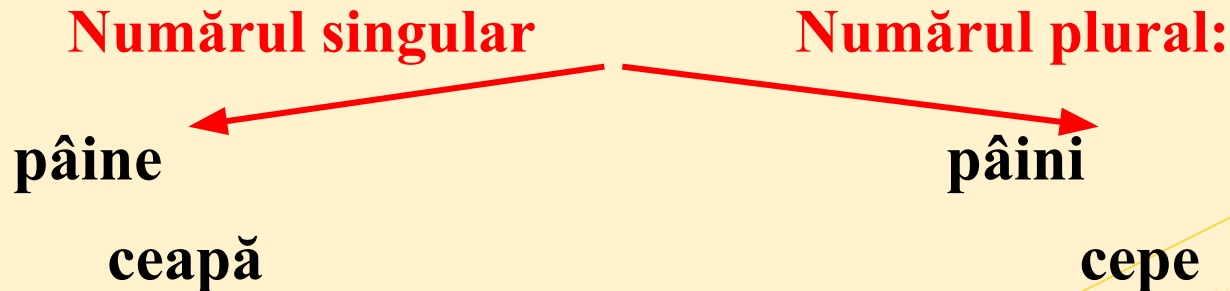
După numărul lor substantivele se împart în două categorii:

□ **1.** Substantive la **numărul singular**, care arată o singură ființă, un singur lucru, un singur fenomen al naturii.

□ **Exemplu:** *copil, bunică, piatră, planetă, tornadă, râu;*

□ **2.** Substantive la **numărul plural**, care arată mai multe ființe, mai multe lucruri, mai multe fenomene al naturii.

□ **Exemplu:** *copii, bunici, pietre, planete, tornade, râuri;*

Numărul substantivelor:

- Unele substantive au **formă numai pentru numărul singular:**
- **Exemplu:** *jale, fasole, fotbal, sete, înțelepciune, nene, curaj, omenie, cinste, sete, foame;*

- Alte substantive care au **formă numai pentru numărul plural:**
- **Exemplu:** *icre, tăieței, zori, blugi, ochelari, pantaloni, apaluze, București, Carpați, Năvodari;*

- Există și substantive care au aceeași **formă atât la numărul singular cât și numărul plural:**
- **Exemplu:** *arici, învățătoare, nume, pui, ochi;*

Genul substantivelor:

După gen substantivele se împart în trei categorii:

- 1. Substantive de **genul feminin**;
- 2. Substantive de **genul masculin**;
- 3. Substantive de **genul neutru**;
- **Genul substantivelor** poate fi stabilit prin numărare:

Genul feminin:

o idee - **două** idei; **o** mare - **două** mări.

Genul masculin:

un leu - **doi** lei; **un** bunic - **doi** bunici.

Genul neutru:

un creion - **două** creioane; **un** anunț - **două** anunțuri.

Scrierea corectă a formelor substantivului:

Greșit:

- ▶ **Copilu** e cuminte mereu !
- ▶ Am vorbit cu **băiatu** acela .
- ▶ Unde fuge **calu** ?
- ▶ El este **prietenu** meu .

Corect:

- Copilul** e cuminte mereu !
- Am vorbit cu **băiatul** acela .
- Unde fuge **calul** ?
- El este **prietenul** meu .

Analiza gramaticală a substantivului:

- ▶ Când analizăm gramatical un substantiv, indicăm:
- ◆ Felul: **comun sau propriu**;
- ◆ Genul: **feminin, masculin sau neutru**;
- ◆ Numărul: **singular sau plural**;

Exemplu:

George aleargă în **curtea școlii**.

- ▶ George= substantiv propriu, genul masculin, nr. singular;
- ▶ curtea= substantiv comun, genul feminin, nr. singular;
- ▶ școlii= substantiv comun, genul feminin, nr. singular;

Bunicii stăteau pe **scaun** la **circ**.

- ▶ Bunicii = substantiv comun, genul masculin, nr. plural;
- ▶ scaun= substantiv comun, genul neutru, nr. singular;
- ▶ circ= substantiv comun, genul neutru, nr. singular;

Analiza gramaticală a substantivului:

- ▶ Când analizăm gramatical un substantiv, indicăm:
- ◆ Felul: **comun sau propriu;**
- ◆ Genul: **feminin, masculin sau neutru;**
- ◆ Numărul: **singular sau plural;**

Exemplu:

Noi vom pleca cu trenul la București.

- ▶ trenul= substantiv comun, genul neutru, nr. singular;
- ▶ București= substantiv propriu, nu are gen, formă de plural;

Simțeam în suflet o jale mare.

- ▶ suflet = substantiv comun, genul neutru, nr. singular;
- ▶ jale= substantiv comun, genul feminin, nr. singular;

EXERCIȚIUL 1

Citește cu glas tare, în ordinea identificării, toate substantivele:

- a) O ciocârlie neagră fâlfâie pe deasupra noastră.
- b) Moșneagul îi deschide poarta cocoșului.
- c) Deodată clipiră candelă verzi de licurici.
- d) Plânge-un pui de ciocârlie/ Sus, pe cumpăna fântâni.
- e) Murgul începu a necheza.
- f) Dușmani, veți cunoaște puterea săgeților noastre!

EXERCITIUL 2

Citește cu glas tare, în ordinea identificării, toate substantivele la numărul plural:

- a) Bunicul văzu casele arse.
- b) Au venit mulți spectatori la serbarea noastră.
- c) Firelor de lămâiță li se uscă rădăcina.
- d) Apele veneau din munte învolburate.
- e) Cine mi-a luat creioanele ?
- f) Oile pasc pe miriște la marginea satului.

EXERCIȚIUL 3

Citește cu glas tare, în ordinea identificării, toate substantivele comune:

- a) Eu merg astăzi la ora de pian.
- b) Mihai, mâine mergeți cu noi la teatru ?
- c) Peste trei zile plecăm la Predeal.
- d) Sandu se duce săptămânal la patinoar.
- e) Acum scriem tema la matematică.
- f) Violeta și-a cumpărat astăzi un Logan roșu.
- g) Alice și sora sa cumpără alimente de la Kaufland.
- h) Copiii au adus din parc o mătă dungată.

<https://library.livresq.com/details/5ff2d0c94395010007d8f1f2>

<https://wordwall.net/ro/resource/7424317/substantivul>

BIBLIOGRAFIE: www.didactic.ro

<https://images.app.goo.gl/TD4Dfq8e3Syoykoy5>

<https://images.app.goo.gl/BHiAGhEJr6au81yu5>

<https://images.app.goo.gl/ozRoXgEaYRn2StCT7>

<https://images.app.goo.gl/g4KvQhXK6yybPd8y9>